

RIKSDAGENS PROTOKOLL

1949

FÖRSTA KAMMAREN

Nr 1

10—15 januari.

Debatter m. m.

Måndagen den 10 januari.

	Sid.
Hälsningstal av ålderspresidenten	3
Anförande av talmannen efter talmansvalen	5

Tisdagen den 11 januari.

Anförande av talmannen å rikssalen	7
--	---

Onsdagen den 12 januari.

Interpellation av herr Näsgård ang. ersättningen för skador, förorsakade av rovdjur	8
---	---

Fredagen den 14 januari.

Interpellation av herr Lundqvist ang. kommunikationerna i Stockholms skärgård	12
---	----

Samtliga avgjorda ärenden.

Måndagen den 10 januari.

Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgranskning	3
Upprop	4
Val av talman och vice talmän	5
Val av sekreterare	5

Tisdagen den 11 januari.

Protokoll från justitiedepartementet ang. fullmaktsgranskning	6
Ang. antalet suppleanter i de ständiga utskotten	6

Onsdagen den 12 januari.

Val av kanslitillsättare	8
Val av talmanskonferens	8
Val av kanslideputerade	8
Riksdagsberättelsen	8

	Sid.
Fredagen den 14 januari.	
Val av ledamöter i de ständiga utskotten	10
Lördagen den 15 januari.	
Val av suppleanter i de ständiga utskotten	15

Sedan i kraft av § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen riksdagen sammankommit till lagtima möte här i huvudstaden måndagen den 10 januari 1949, sammanträdde riksdagens första kammare i den uti riksdagens hus för kammaren anordnade samlingsal samma dag,

Måndagen den 10 januari,

kl. 11 förmiddagen.

Herr NILSSON, JOHAN, framträdde till talmansbordet och yttrade: Även i år har jag att i egenskap av kammarens ålderspresident hälsa eder alla, såväl förutvarande som nyttillkomna representanter, värdsamt och hjärtligt välkomna till 1949 års lagtima riksdag.

Jag har tidigare understrukt betydelsen av beslut som fattats för att stärka samhörighetskänslan hos vårt folk; anledning till varm önskan härom torde väl aldrig vara opåkallad. Hänsyn till olika folkgruppers levnadsförhållanden få inte bortskymmas, om lyckosam utveckling skall kunna främjas till varaktig förbättring. Den kulturella och sociala omvårdnaden som senare tidens riksdagar beslutat må vara glädjande, men vi komma inte ifrån att även tänka och handla ekonomiskt. Att det produktiva arbetet måste omhuldas och främjas och åtgärder vidtagas, som intressera hela folket till arbetsintensitet och sparsamhet, synes vara en verklig nödvändighet. Tack vare förra årets förhållandevis goda skörd befinner sig vår självförsörjning i förbättrat läge, vilket bör kunna bidra till ökad trygghet när det gäller att taga ställning till skydd för vårt oberoende och vår självständighet. Hjälp och stöd såväl åt enskilda som olika nationer emellan kunna i denna ännu oroliga värld bliva ofrånkomliga, men låt oss komma ihåg att det alltid är lyckligare att vara i den situationen att man kan hjälpa, än att man skall behöva taga emot.

Må vi inrikta oss på den föresatsen att stå på egna ben och med väl övertänkta beslut bidra till en fortsatt utveckling, som lättar på bekymren och tillskapar lycka, glädje och välsignelse för land och folk.

Med dessa önskningar och förhoppningar förklaras detta sammanträde öppnat.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talsmansplatsen, tillkännagav herr ordföranden, att han på grund av bestämmelsen i § 1 mom. 2 av kammarens ordningsstadga anmodat tullkontrollören Eric Carlén att, till dess sekreterare blivit utsedd, föra kammarens protokoll ävensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden till erforderligt antal.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1949.

I anledning av stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade statsrådet och chefen för justitiedepartementet anmodat tre bland de av riksdagen valde fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning av riksdagsmannafullmakter, som skulle inför departementschefen företagas, innan årets lag-

tima riksdag sammanträdde; och infunno sig nu av fullmäktige i riksbanken herrar D. Hall, K. Böök och E. R. Hagberg samt av fullmäktige i riksgäldskontoret herrar A. Örne, A. Lindqvist och E. Eriksson.

Till justitiedepartementet hade insänts fullmakter *dels* för sjutton personer, som vid val i september 1948 för vissa valkretsar utsetts till ledamöter av riksdagens första kammare för en tid av åtta år, räknade från och med den 1 januari 1949, *dels ock* för en person, som vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av första kammaren i stället för avgången ledamot.

Vid granskningen av fullmakterna framställdes icke någon anmärkning mot desamma.

Protokoll över granskningen jämte förteckning å de granskade fullmakterna skulle tillika med dessa överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

C. G. Bruno.

Den åberopade förteckningen, som jämväl upplästes, lydde sålunda:

Förteckning

å ledamöter av riksdagens första kammare enligt fullmakter, granskade inför chefen för justitiedepartementet den 4 januari 1949.

Östergötlands län med Norrköpings stad.

1. Förrer lokomotivföraren Gottfrid Karlsson i Vadstena.
2. Godsägaren Ivar Nilzon i Ringarum.
3. Överläraren Bengt Elmgren i Norrköping.
4. Lantbrukaren Carl Eskilsson i Björsäter.
5. Hemmansägaren Albert Hermanson i Vånga.
6. Lantbrukaren Karl Falk i Grebo.
7. Folkskolläraren Johan Sunne i Mjölby.

Malmöhus län med Malmö stad och Hälsoingborgs stad.

8. Landstingsmannen Torsten Andrée i Lund.

Västernorrlands län och Jämtlands län.

9. Fattigvårdsordföranden Emil Näsström i Bjästa.
10. Överrevisorn Leonard Tjällgren i Tjäll.
11. Redaktören Anselm Gillström i Skön.
12. Chefredaktören Axel Andersson i Örnköldsvik.
13. Folkskolläraren Nils A. Larsson i Östersund.
14. Landstingsmannen Olof Pålsson i Söre.
15. Hemmansägaren Sven Edin i Junsele.
16. Förmannen Hjalmar Nilsson i Kramfors.
17. Före detta rådmannen Gustaf Velandier i Sundsvall.
18. Fjärdingsmannen Per Olofsson i Sundsätt.

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes nu upprop av kammarens ledamöter, varvid såsom frånvarande antecknades:

herr Möller,

» Rosenberg,

» Göransson,

» Sten,

» Linderot.

Upplästes två till kammaren inkomna ansökningar, vilka jämte därvid fogade läkarintyg voro så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bifogade läkarintyg får undertecknad härmed hemställa om befrielse från riksdagsgöromålens fullgörande under tiden $\frac{10}{1}$ — $\frac{10}{2}$ 1949.

Hässleholm den 8 januari 1949.

N. R. Rosenberg.

Härmed intygas att riksdagsmannen fabrikör Ragnar Rosenberg, f. $\frac{14}{11}$ 1897, Östergatan 6, Hässleholm, på grund av sjukdom är förhindrad deltaga i riksdagsarbetet under tiden $\frac{10}{1}$ — $\frac{10}{2}$ 1949.

Lund den 5 januari 1949.

I tjänsten

Inge Gynning,

t. f. överläkare.

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bilagda läkarintyg anhåller undertecknad om ledighet från riksdagsgöromålen under den tid, det i intyget omförmälda hindret varar.

Gävle den 7 januari 1949.

Hemming Sten.

Till riksdagens första kammare.

Härmed intygas, att redaktör *Hemming Sten*, född den $23/12$ 1895, här vårdats från och med den $22/12$ 1948 för akut hjärtsjukdom och att han tills vidare på grund härav är sjukskriven under minst ytterligare en månad och därför förhindrad inställa sig vid riksdagens öppnande den $30/1$ 1949 och under samma tid deltaga i riksdagsgöromålen.

Gävle den 7 januari 1949.

Lennart Bloom.

L. g. läkare,
t. f. underläkare.

De begärda ledigheterna beviljades.

Vidare upplästes följande till kammaren inkomna ansökningar:

Till riksdagens första kammare.

Härmed får jag vördsamt anhålla om att på grund av tjänsteresa erhålla ledighet från riksdagsarbetet den 10 januari 1949.

Stockholm den 10 januari 1949.

Hardy Göransson.

Telegram. Moscou $9/1$.

Första kammaren, riksdagen, Stockholm.

På grund av konvalescens efter operation anhåller jag om ledighet från riksdagsarbetet tillsvidare.

Barvicha sanatorium $7/1$ 1949.

Sven Linderot.

Även de av herrar Göransson och Linderot sökta ledigheterna beviljades, beträffande den senare för den tid, varunder herr Linderot av den i ansökningen åberopade anledningen vore förhindrad att deltaga i riksdagsarbetet.

Företogs val av talman; och utsågs därtill:

herr Nilsson, Johan . . . med 138 röster.

Anställdes val av förste vice talman; och utsågs därtill:

herr Gränebo med 100 röster.

Företogs val av andre vice talman; och utsågs därtill:

herr Åkerberg med 100 röster.

Herr talmannen yttrade: Med de för rättade valen har kammarens förutvarande presidium blivit omvalt, och jag anhåller nu att få å såväl vice talmannens som talmannens vägnar framföra ett vördsamt och hjärtligt tack för detta förnyade förtroende.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren att nu företaga val av sekreterare.

Valet företogs, och befanns efter valförrättningens slut hava blivit till sekreterare utsedd:

kanslirådet G. H. Berggren med 98 röster.

Kanslirådet Berggren fick nu företräda, underrättades, att han blivit av kammaren vald till sekreterare, och övertog protokollsföringen.

In fidem

Eric Carlén.

Tillkännagavs, att Kungl. Maj:t låtit genom offentligt anslag bjuda och kalla riksdagens samtliga ledamöter att tisdagen den 11 innevarande månad kl. 11 förmiddagen infinna sig i slottskapellet samt, efter förrättad gudstjänst, enligt § 34 riksdagsordningen begiva sig till rikssalen för att där inhämta vad Kungl. Maj:t hade att meddela riksdagen.

Herr talmannen meddelade, att till kammarens förfogande överlämnats 75 inträdesbiljetter till rikssalen vid riks-

dagens öppnande, och hemställde, att fördelningen av dessa biljetter proportionellt i förhållande till ledamotsantalet i varje valkrets finge ske genom sekreteraren.

Denna hemställan bifölls.

Justerades ett protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 11.50 förmiddagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Tisdagen den 11 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 10.30 förmiddagen.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Andersson, Elon*, för tiden den 11—den 15 innevarande månad.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 10 januari 1949.

Till justitiedepartementet hade den 10 januari 1949 inkommit riksdagsmannafullmakter dels från länsstuvrelsen i Kronobergs län för majoren Ragnar Aaby-Ericsson i Dansjö och landstingsmannen Fritiof Karlsson i Nöttja, dels ock från länsstyrelsen i Malmöhus län för lantbrukaren Alfred Nilsson i Steneberg, vilka vid nya röstsammanräkningar blivit utsedda såsom ledamöter av riksdagens första kammare i stället för avgångna ledamöter av samma kammare.

Vid granskning av fullmakterna, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakterna icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jänte de granskade fullmakterna överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

C. G. Bruno.

Herr talmannen yttrade, att han efter samråd med andra kammarens talman finge föreslå, det första kammaren ville besluta att vid sammanträde onsdagen den 12 innevarande månad företaga följande val, nämligen

dels av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli, dels av fyra ledamöter för att delta i talmansöverläggningarna, dels ock av två ledamöter att hava in-seende över riksdagens kansli.

Detta förslag antogs.

Herr talmannen yttrade vidare, att han, likaledes efter samråd med andra kammarens talman, finge föreslå, det första kammaren ville besluta att företaga vid sammanträde, som komme att hållas fredagen den 14 i denna månad, val av ledamöter och vid sammanträde påföljande dag val av suppleanter i de ständiga utskotten.

Vad herr talmannen sålunda föreslagit bifölls.

Ordet lämnades härefter till herr *andre vice talmannen*, som anförde: Herr talman! Jag ber att få hemställa, att första kammaren måtte besluta, att antalet

suppleanter i de ordinarie utskotten, förutom utrikesutskottet, vad denna kammare beträffar måtte bestämmas till: för konstitutionsutskottet 15, för statsutskottet 21, för bevillningsutskottet 16, för bankoutskottet 10, för första lagutskottet 12, för andra lagutskottet 13 och för jordbruksutskottet 11.

Denna hemställan bifölls.

På framställning av herr talmannen beslöt kammaren nu, kl. 10.34 förmiddagen, att ajournera sina förhandlingar till kl. 10.45 förmiddagen.

Till åttlydnad av Kungl. Maj:ts kallelse avgingo herr talmannen och kammarens ledamöter kl. 10.45 förmiddagen till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls av docenten vid universitetet i Uppsala, teologie doktorn Ruben Josefson. Efter gudstjänstens slut begav kammaren sig till rikssalen, i vilken även andra kammaren infann sig.

Hans Maj:t Konungen kom tillstädes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal.

Herr talmannen framträdde därpå och yttrade: Allernådigste Konung, Eders Maj:t! Då riksdagens ledamöter nu åter samlats till sitt ansvarsfulla arbete, så finnes anledning till erinran om att år förflutit, sedan vi trodde oss stå inför världsfred. Men ännu flamma krigslågor i olika länder, och det förbund, som skulle tillskapa en lugn och rättvis ordning, tycks arbeta med stora och tunga svårigheter. Förhållandena i vårt land äro till synes lyckosamma. Vår levnadsstandard har i mångt och mycket förbättrats. Men skall den kunna bibehållas och tryggas, kräves klok omsorg och beräkning för att icke mindre angelägna utgifter må beslutas och för att vår produktion får fungera under förhållanden, som sporra till intensivt arbete och upp-

muntra till sparsamhet med såväl allmänna som enskildas medel.

Vi ha mött svårigheter, och mången blickar med missmod mot utvecklingen. Folket förväntar åtgärder, som syfta till förbättringar och förenklingar i administrationen men giva mera frihet och trivsel till att eftersträva önskvärda lönsamma arbetsresultat. En ljuspunkt är sistförflutna årets i stort sett goda skördeutfall, vilket i hög grad stärker vårt försörjningsläge. Må vi beakta vad detta betyder och sörja för att inga obehöriga inkräktare få störa våra odlingsmöjligheter.

Eders Maj:t har under gånget år passerat 90-årsåldern av händelserik levnad. Ändock har Eders Maj:t behagat att personligen möta Sveriges riksdag, ett förhållande som i hög grad uppskattas icke blott av riksdagens ledamöter utan säkerligen av hela svenska folket och fyller oss alla med glädjefull beundran. Med varmaste välönskan till Konung och konungahus framför jag till Eders Maj:t första kammarens undersåtliga vördnad, tillit och trohet.

Sedan andra kammarens talman därefter i denna kammarens namn till Hans Maj:t Konungen framfört andra kammarens undersåtliga vördnad, fingo talmännen vardera mottaga av herr statsrådet och chefen för finansdepartementet Wigforss ett exemplar av Kungl. Maj:ts proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1949/50, samt av herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet Zetterberg ett exemplar av Kungl. Maj:ts berättelse till 1949 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit, varefter ceremonien å rikssalen avslutades och första kammaren enligt beslut, fattat före avtågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från rikssalen kl. 12.20 på dagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Onsdagen den 12 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr statsrådet *Wigforss* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1948/49.

Företogs val av fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Berg	med 84 röster,
» Elofsson, Gustaf, ...	» 84 » ,
» Forslund	» 84 » ,
» Hermansson	» 84 » .

Anställdes val av fyra ledamöter för att delta i talmansöverläggningarna; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Andersson, Elon ...	med 83 röster,
» Domö	» 83 » ,
» Strand	» 83 » ,
» Tjällgren	» 83 » .

Företogs val av två ledamöter att hava inseende över riksdagens kansli; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hava blivit utsedda:

herr Wahlmark	med 67 röster,
» Velande	» 67 » .

Herr statsrådet *Sträng* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 8, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts nästlidna dag på rikssalen överlämnade berättelse till 1949 års riksdag om vad i rikets styrelse sig tilldragit.

Vid föredragning av Kungl. Maj:ts under gårdagen på rikssalen överlämnade proposition nr 1, angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1949/50, blev densamma på begäran bordlagd.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott justitieombudsmannens till innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott militieombudsmannens vid innevarande riksmöte avgivna ämbetsberättelse.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 2 och 8.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 1, av herrar *Ohlön* och *Sjödahl*, angående ändrad ordning för biskopval; nr 2, av herr *Bergvall* m. fl., angående kontroll av den offentliga partipropagandan inför val och folkomröstningar; samt nr 3, av herr *Elowsson*, *Nils*, om åtgärder för stävjande av vissa motorcyklisters bullersamma trafik.

Interpellation ang. ersättningen för skador, förorsakade av rovdjur.

Herr **NÄSGÅRD**, erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman! I Svenska jägareförbundets tidskrift, december-numret förra året, gör en känd jägare och fjällbo en del reflexioner under rubriken: »Ha vi råd att föda björnen?» Författaren diskuterar på ett sansat och balanserat sätt frågan om björnens skadegörelse och hur olika man ser på denna bland representanter för naturskyd-

Interpellation ang. ersättningen för skador, förorsakade av rovdjur.

det och bland representanter för de »för-
lorande» — huvudsakligen nybyggare,
fjällägenhetsinnehavare och lappar. Tan-
ken hos lagstiftarna har, framhåller för-
fattaren, på sista tiden varit den, att alla
boende inom björnens nuvarande utbred-
ningsområde skulle ersättas för de ska-
dor, som björnen åsamkade dem. Till-
lämpningen av ersättningsbestämmelserna
synes dock lämna mycket övrigt att
önska. I artikeln uppgives, att ersätt-
ningar för rovdjursskador vanligtvis ut-
betalas inom loppet av ett år, men att
det ibland kan dröja längre. Det uppgi-
ves vidare att ersättningarna ibland lig-
ga ungefär 25 procent lägre än slakte-
riernas värderingar. Författaren slutar
med en uppmaning att med det snaraste
införa kontanthandel även i björnens
slakteriaffär.

Från och med den 1 juli 1946 utbeta-
las som bekant ersättning även för ska-
dor, som förorsakats av varg och järv,
ehuru dessa rovdjur varken äro helt eller
delvis fridlysta. Syftet härmed — liksom
då det gäller skador förorsakade av
björn, lo och örn — är att bereda såväl
lapparna som den bofasta ortsbefolk-
ningen ökad trygghet i deras ofta vansk-
liga strävan att under svåra förhållan-
den skaffa sig ett nödtorftigt livsuppe-
hälle. Vad beträffar omfattningen av de
skador, som förorsakats av olika rovdjur,
anses varg och järv förorsaka dubbelt så
stora skador, vad renarna beträffar, som
björn, lo och örn sammanlagt.

Det torde råda en allmän uppfattning
inom de berörda områdena, att utbetal-
ningen av ersättningar för skador föror-
sakade av rovdjur sker alltför långsamt.
Stundom kan dröjsmålet bero på att an-
mälan om skadan icke ingivits i tid, men

sedan dylik anmälan skett borde det icke
behöva ta ett år eller mera för myndig-
heterna att bli färdiga med sina utred-
ningar, även om dessa ofta måste bli tids-
ödande på grund av de stora avstånden.
Uppenbart är ju, att de långa dröjsmålen
vålla de fattiga djurägarna stora ekono-
miska olägenheter, ej minst när det gäl-
ler att inköpa nya djur i stället för de
förlorade.

Då det synes vara en oavvislig plikt
för statsmakterna att göra vad som är
möjligt för att hålla ortsbefolkningen
skadeslös för de förluster, som orsakats
av rovdjuren, får jag anhålla om kamma-
rens tillstånd att till statsrådet och
chefen för jordbruksdepartementet rikta
följande fråga:

Har statsrådet för avsikt att vidtaga åt-
gärder i syfte att undvika oskäligt långa
dröjsmål vid utbetalandet av ersättning-
ar för skador, som förorsakats av rovd-
djur?

På gjord proposition medgav kamma-
ren, att ifrågavarande spørsmål finge
framställas.

På framställning av herr talmannen
beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner
nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredrag-
ningslistan för kammarens nästa sam-
manträde.

Justerades protokollsutdrag för denna
dag, varefter kammarens sammanträde
avslutades kl. 11.28 förmiddagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Fredagen den 14 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Herr *Möller* anmälde, att han den 12 i denna månad infunnit sig vid riksdagen.

Herr talmannen yttrade: Innan de nu förestående valen företagas, ber jag att för kammaren få uppläsa 1 § i Kungl. Maj:ts stadga om val till riksdagens utskott den 26 maj 1909:

»Val av ledamöter i utskott skall förrättas med valsedlar, å vilka före namnen utsatts partibeteckning (partinamn eller annan beteckning i ord för viss grupp av riksdagsmän eller för viss meningsriktning), men vilka i övrigt äro omärkta.

Namnen skola å valsedeln uppföras i en följd, det ena under det andra.

Valsedlarna skola för att bliva gällande vara enkla, slutna, hoprullade och fria från överstrykningar. Sedel må ej upptaga flera men väl färre namn än det antal personer valet avser. Där något namn å sedeln är tvetydigt, gäller den dock för övriga namn».

Företogs val av åtta ledamöter i utrikesutskottet. Därvid avlämnades 91 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandler,
 » Åkerberg,
 » Lindström, Rickard,
 » Domö,
 » Gränebo,
 » Gjöres,
 » Andersson, Elon,
 » Pauli.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

På framställning av herr talmannen beslöts att riksdagens kanslideputerade

skulle genom utdrag av protokollet underrättas om kammarens val av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet samt anmodas låta uppsätta och till kamrarna ingiva förslag till den skrivelse i ämnet, som borde till Konungen avlätas.

Anställdes val av tio ledamöter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 81 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Karlsson, Gottfrid,
 » Johanson, Karl August,
 » Elmgren,
 » Herlitz,
 » Andersson, Jones Erik,
 » Mattsson,
 » Björek,
 » Lindén,
 » Hällgren,
 » Björkman.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av tolv ledamöter i statsutskottet. Därvid avlämnades 75 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Pauli,
 » Lindström, Rickard,
 » Larsson, Sven,
 » Johansson, Johan Bernhard,
 » Gränebo,
 » Andersson, Karl,
 » Ohlon,
 » Karlsson, Gustaf,
 » Boman,
 » Mannerskantz,
 » Anderson, Iwar,
 » Heiding.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Herr statsrådet *Quensel* avlämnade

dels Kungl. Maj:ts skrivelse nr 3, om förordnande av en statsrådsledamot att utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

dels ock Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 4, med förslag till förordning om upphävande av vissa för riksdagen gällande valstadgor;

nr 5, med förslag till lag om val av borgmästare och rådman;

nr 6, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 mars 1946 (nr 113) om tillfällig ökning av regeringsrådets antal; samt

nr 7, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 8 § lagen den 20 december 1946 (nr 879) om högsta domstolens sammansättning och tjänstgöring.

Anställdes val av tio ledamöter i beviljningsutskottet. Därvid avlämnades 67 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Wahlmark,
 » Sjödahl,
 » Ekman,
 » Velander,
 » Elofsson, Gustaf,
 » Heüman,
 » Andersson, Elon,
 » Franzon,
 » Falk,
 » Wehtje.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 63 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Åkerberg,
 » Sundvik,
 » Leander,
 » Lundqvist,

herr Näsgård,
 » Fahlander,
 » Petersson, Emil,
 » Mogård.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 62 godkända valsedlar, alla med partibeteckningen »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

Herr Branting,
 » Ahlkvist,
 » Krügel,
 » Ewerlöf,
 » Lodenius,
 » Olofsson,
 » Lindblom,
 fru Sjöström-Bengtsson.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av åtta ledamöter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 63 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom två upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Norman,
 » Forslund,
 » Hage,
 » Wistrand,
 » Hallagård,
 » Sten,
 » Holmbäck,
 » Hermansson.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av åtta ledamöter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 59 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Eriksson, Carl Edmund,
 » Andersson, Alfred,
 » Anderberg,

herr Nilsson, Hjalmar,
 » Tjällgren,
 » Svedberg,
 » Näslund,
 » Jonsson, Jon.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 8, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 9 § 1 mom. förordningen den 20 juni 1941 (nr 577) angående bekämpande av tuberkulos hos nötkreatur.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 1, av herrar *Ohlon* och *Sjödahl*, angående ändrad ordning för biskopsval; samt

nr 2, av herr *Bergvall* m. fl., angående kontroll av den offentliga partipropagandan inför val och folkomröstningar.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott den av herr *Elowsson*, *Nils*, väckta motionen, nr 3, om åtgärder för stävande av vissa motorcyklisters bullersamma trafik.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet riksdagens år 1948 församlade revisorers berättelse om verkställd granskning av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning för tiden 1 juli 1947—30 juni 1948.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts skrivelse nr 3, med tillkännagivande, att Kungl. Maj:t förordnat statsrådet Berndt Gunnar Emil Danielson att under innevarande lagtima riksdag utöva den befattning med riksdagsärenden, som jämlikt § 46 riksdagsordningen tillkommer en ledamot av statsrådet;

och skulle underrättelse om denna skrivelses innehåll genom utdrag av protokollet meddelas vederbörande utskott samt de ledamöter, som hava in-seende över riksdagens kansli.

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts denna dag avlämnade propositioner nr 4—7.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 4, av herr *Strand* m. fl., angående ändring av 10 § förordningen om statlig inkomstskatt i vad avser sparbankernas säkerhetskassa;

nr 5, av herr *Petersson*, *Emil*, om pension åt före varvsarbetaren K. F. R. Andersson;

nr 6, av herr *Nilsson*, *Bror*, m. fl. i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 2 gjorda framställning om anslag till lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar och Driftskostnader;

nr 7, av herr *Nerman*, angående rikets allmänna flaggdagar; samt

nr 8, av herrar *Norling* och *Öhman*, om direktiv till arbetstidsutredningen att utreda frågan om 40 timmars arbetsvecka för alla arbetstagare.

Interpellation ang. kommunikationerna i Stockholms skärgård.

Herr LUNDQVIST erhöil på begäran ordet och anförde: Herr talman! I proposition nr 261 till 1948 års riksdag fram-lades vissa förslag angående skärgårds- trafikens ordnande i anslutning till det betänkande i ärendet, som hade avgivits av 1945 års skärgårdsutredning.

Propositionens förslag gällde *dels* vissa omedelbara åtgärder, *dels* vissa allmänna riktlinjer för det framtida ordnandet av trafiken i de större skärgårds-områdena.

Riksdagen gav i det väsentliga sin anslutning till de synpunkter och förslag i olika avseenden, som av kommunika-tionsministern i propositionen framförts.

Statsutskottet hade i sitt utlåtande nr

Interpellation ang. kommunikationerna i Stockholms skärgård.

202, vilket låg till grund för riksdagens beslut, kraftigt understrukit, att kommunikationsförhållandena i skärgården lämnade mycket övrigt att önska och att särskilda åtgärder därför borde vidtagas för att förbättra kommunikationslederna såväl till som på öarna. De kommunikationsfrågor, som föreligga i skärgården, vore emellertid enligt statsutskottets förmenande delvis av komplicerad natur, och utskottet delade därför departementschefens uppfattning, att det icke vore vare sig möjligt eller lämpligt att i detta sammanhang taga ståndpunkt till detaljerna i det av skärgårdsutredningen framlagda förslaget, utan att man vid detta tillfälle borde begränsa sig till att fastslå de allmänna riktlinjer, efter vilka det fortsatta arbetet borde bedrivas.

I propositionen hade även hemställts, att riksdagen för budgetåret 1948/1949 ville anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor för att av Kungl. Maj:t disponeras, om behov därav kunde uppkomma för subventionering av skärgårdstrafiken. Detta belopp blev också av riksdagen anvisat.

Enligt vad framgår av årets statsverksproposition ha subventioner hittills beviljats i tre fall, samtliga avseende trafiken i Stockholms skärgård. Vidare framgår, att överläggningar rörande ordnandet av skärgårdstrafiken inom Stockholmsområdet upptagits. Inga upplysningar om storleken av subventionerna ha emellertid lämnats, lika litet som om vilka förbättringar genom dessa möjliggjorts.

Såväl i motion vid fjolårets riksdag som vid ärendets behandling i denna kammare tillät jag mig framhålla, att vad som från det allmännas sida närmast borde tryggas syntes vara, att kommunikationerna redan till vintern 1948/1949 bleve ordnade på ett sätt, som i tillfredsställande grad tillgodosåge den fasta skärgårdsbefolkningens trafikbehov. Jag värdjade också till kommunikationsministern, särskilt i vad anginge Stockholms skärgård, att även i fortsättningen ägna dessa för skärgårdsbefolkningen viktiga trafikproblem sin oavslutliga personliga uppmärksamhet.

Med hänsyn till den stora betydelse som vinterkommunikationernas ordnande på ett drägligt sätt har för skärgårdens bofasta befolkning och då det av vissa pressuppgifter under senaste tiden synes framgå, att åtminstone vad rör vissa även större öar inom Stockholms skärgård den nuvarande trafikordningen knappast kan betecknas såsom ett tillfredsställande provisorium, vore det av största värde att få ett uttalande i frågan av kommunikationsministern med närmare upplysningar om vad som för Stockholms skärgård kunnat åtgöras för att redan till denna vinter åstadkomma bästa möjliga kommunikationer.

På grund av vad jag nu anfört tillåter jag mig hemställa att till herr statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få rikta följande frågor:

Är herr statsrådet villig att lämna en redogörelse *dels* för vilka stödåtgärder från det allmännas sida som vidtagits för att till innevarande vinter förbättra kommunikationerna med och inom Stockholms skärgård, *dels* för vilka förbättringar i trafiken som därigenom kunnat åvägbringas?

Anser herr statsrådet, att de kommunikationer, som sålunda åstadkommits, uppfylla de anspråk, som av skärgårdsbefolkningen rimligen kunna ställas?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågakarande spörsmål finge framställas.

Upplästes och lades till handlingarna följande till kammaren inkomna

Protokoll, hållet vid sammanträde med herr talmannen i riksdagens första kammare och de kammarens ledamöter, som blivit utsedda att jämte herr talmannen tillsätta kammarens kansli, den 12 januari 1949.

Till en början beslöto herrarna deputerade, att kanslitjänstemännen skulle utgöras av en notarie, tre förste stenografer, tio stenografer, en förste kanslist, en kanslist tillika registrator och fyra kanslister.

Herrar deputerade antogo till

notarie (stomnotarie)

Wistrand, L., byråchef;

förste stenografer:

Elfner, E.,

Lundman, A., och

Stäckig, S., redaktör;

stenografer:

Torbiörn, G.,

Hedelius, E., kammarrättsråd,

Ekman, E. L., redaktör,

Julin, G., redaktör,

Eriksson, A., fil. kand.,

Skarvall, K.-E., förste sekreterare,

Grass, N., amanuens,

Lagerström, L., sekreterare,

Berggren, E., jur. kand., och

Nilsson, O., civilingenjör;

förste kanslist:

Carlén, E., tullkontrollör;

kanslist tillika registrator:

Vide, T.; samt

kanslister:

von Krusenstjerna, G., andre kansli-
sekreterare,

Stenwall, W., t. f. aktuarie,

Löfblad, Margit, fröken, och

Elfner, T., jur. stud.

Det skulle antecknas, att Vide redan den 2, Carlén den 7, Löfblad den 8 samt Wistrand, Lundman, Grass och von Krusenstjerna den 10 innevarande januari på särskild anmodan inträtt i tjänstgöring hos kammaren.

Det skulle åligga den sålunda antagna personalen att vid behov och i den mån så ske kunde utföra jämväl annan tjänstgöring hos riksdagen.

År och dag som ovan.

In fidem

G. H. Berggren.

På framställning av herr talmannen beslöts att Kungl. Maj:ts propositioner nr 1 och 2 skulle sättas sist på föredragningslistan för morgondagens sammanträde.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12,07 på dagen.

In fidem

G. H. Berggren.

Lördagen den 15 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 förmiddagen.

Justerades protokollen för den 10, 11 och 12 innevarande månad.

Företogs val av åtta suppleanter i utrikesutskottet. Därvid avlämnades 78 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Ekman,
 » Strand,
 » Sjödahl,
 » Wistrand,
 » von Heland,
 » Åman,
 » Bergvall,
 » Nordenson.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av femton suppleanter i konstitutionsutskottet. Därvid avlämnades 68 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandberg,
 » Nilsson, Ernst Hjalmar,
 » Thun,
 » Arrhén,
 » Gustavson,
 » Sjö,
 » Englund,
 » Damström,
 » Grym,
 » Bergh,
 » Pettersson, Georg,
 » Nilsson, Bror,
 » Löthner,
 » Lundgren,
 » Holmbäck.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tjuguen suppleanter i statsutskottet. Därvid avlämnades 62 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Gillström,
 » Berling,
 » Ericson, Johan Eric,
 fröken Andersson,
 herr von Heland,
 » Näsström,
 » Sundelin,
 » Rosenberg,
 » Hesselbom,
 » Bergh,
 » Andersson, Erik Gustaf,
 » Andersson, Gustav Emil,
 » Edin,
 » Andréé,
 fröken Osvald,
 herr Olsson,
 » Lundgren,
 » Persson, Ivar,
 fru Svensson,
 herr Andréé,
 » Nilsson, Alfred.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av sexton suppleanter i bevillningsutskottet. Därvid avlämnades 58 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Ramberg,
 » Rosander,
 » Widner,
 » Sundberg, Carl,
 » Gustavson,
 » Sjö,
 » Petré,
 » Eriksson, Einar,
 » Andersson, Erik Gustaf,
 » Nordenson,
 » Damström,
 » Niklasson,

- herr Isaksson,
 » Aaby-Ericsson,
 » Englund,
 » Sunne.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tio suppleanter i bankoutskottet. Därvid avlämnades 60 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Andersson, Birger,
 » Grym,
 » Persson, Einar,
 » Nordenson,
 » Persson, Karl,
 » Johannesson,
 » Andersson, Axel,
 » Gjöres,
 » Pålsson,
 » Wehtje.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av tolv suppleanter i första lagutskottet. Därvid avlämnades 58 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- fru Lindström,
 herr Lindgren,
 » Jonsson, John Wiktor,
 » Löthner,
 » Nilzon, Ivar,
 » Pettersson, Georg,
 » Göransson,
 » Schlyter,
 fröken Andersson,
 herr Arrhén,
 » Karlsson, Fritiof,
 » Weiland.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tretton suppleanter i andra lagutskottet. Därvid avlämnades 49 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och

alla upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Strand,
 » Elowsson, Nils,
 » Uhlén,
 » Ericsson, Carl Eric,
 » Wahlund,
 » Nerman,
 » Osvald, Hugo,
 » Larsson, Nils,
 » Aman,
 » Eskilsson,
 fru Flood,
 » Svenson,
 herr Sunne.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Anställdes val av elva suppleanter i jordbruksutskottet. Därvid avlämnades 52 godkända valsedlar, alla med partibeteckning »Den gemensamma listan» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

- herr Johansson, Henry,
 » Sundberg, Hugo,
 » Nilsson, Ernst Hjalmar,
 » Isaksson, Bror,
 » Persson, Einar,
 » Björck,
 » Widner,
 » Aaby-Ericsson,
 » Osvald, Hugo,
 » Andersson, Lars.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 4, med förslag till förordning om upphävande av vissa för riksdagen gällande valstadgor.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 5, med förslag till lag om val av borgmästare och rådman;

nr 6, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 1 § lagen den 29 mars 1946 (nr 113) om tillfällig ökning av regeringsrådets antal; samt

nr 7, med förslag till lag angående ändrad lydelse av 8 § lagen den 20 december 1946 (nr 879) om högsta domstolens sammansättning och tjänstgöring.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet den av herr *Strand* m. fl. väckta motionen, nr 4, angående ändring av 10 § förordningen om statlig inkomstskatt i vad avser sparbankernas säkerhetskassa.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Petersson, Emil*, väckta motionen, nr 5, om pension åt förre varvsarbetaren K. F. R. Andersson.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet den av herr *Nilsson, Bror*, m. fl. väckta motionen, nr 6, i anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 2 gjorda framställning om anslag till Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar och Driftkostnader.

Föredrogs och hänvisades till ett tillfälligt utskott nedannämnda motioner:

nr 7, av herr *Nerman*, angående rikets allmänna flaggdagar; samt

nr 8, av herrar *Norling* och *Öhman*, om direktiv till arbetstidsutredningen att utreda frågan om 40 timmars arbetsvecka för alla arbetstagare.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1948 församlade revisorerers berättelse angående riksbanken.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1948 församlade revisorerers berättelse om verkställd granskning av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning för tiden 1 juli 1947—30 juni 1948 m. m.

Anmälades och godkändes riksdagens kanslis förslag till riksdagens skrivelse, nr 14, till Konungen angående utseende av ledamöter och suppleanter i utrikesutskottet och utrikesnämnden.

Avgåvos och bordlades nedannämnda motioner:

nr 9, av herr *Lundqvist*, angående rätt för landsting att ekonomiskt medverka till primärkommuns fosterhemsanskaffning;

nr 10, av herr *Nilsson, Bror*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till Folkskolor m. m.: Byggnadsbidrag till tjänstebostäder;

nr 11, av herr *Berling* m. fl., om ändrad lydelse av § 9 nöjesskatteförordningen;

nr 12, av herr *Domö* m. fl., om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten m. m.;

nr 13, av herr *Domö* m. fl., om utredning angående det gällande skattesystemets verkningar i vissa avseenden m. m.;

nr 14, av herr *Bergh*, om höjning av begravningshjälpen till f. d. indelt manskap vid armén och marinen;

nr 15, av herr *Bergh*, angående grunderna för allmänna barnbidrag för barn, som intagits på nomadskolhem eller eljest inackorderats för obligatorisk skolgång;

nr 16, av herrar *Osvald* och *Sundelin*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till främjande och beredning och avsättning av fisk m. m.;

nr 17, av herr *Isaksson* m. fl., om upphävande av gällande bestämmelser angående visst avstånd mellan halmstack och byggnad; samt

nr 18, av fröken *Osvald*, om skyndsamt utredning rörande åtgärder till skydd för barn och ungdom mot sexualförbrytare.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 12.05 på dagen.

In fidem
G. H. Berggren.